Hayata Dokunan Öyküler

Yusuf Özkan Özburun

4. BASKI

Başucu Öyküleri 3

Hayat

Hayata Dokunan Öyküler

© 2014, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN:978-975-6700-91-4

Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 181
Hayat Edebiyat : 42
Kitabın Adı : Hayata Dokunan Öyküler
Hazırlayan : Yusuf Özkan Özburun
Yayın Yönetmeni : Erol Şahnacı
Metin Editörü : F. Zehra Bayrak
Kapak Tasarım : Yiğit Yolcu
Kapak Uygulama : Yasin Özcan
İç Tasarım : Sena Çekerer
Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2014
Baskı & Cilt : Alioğlu Matbaacılık
Orta Mahallesi Fatin Rüştü Sokak
No: 13/A Bayrampaşa / İSTANBUL
Tel: (0212) 612 95 59 Fax: (0212) 613 09 83
Sertifika No: 11946

Hayat Yayın Grubu
Nişancı Mahallesi Davutağa Caddesi No: 26/1
34050 Eyüp - İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 GSM: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayinlari.com - hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari

Hayata Dokunan Öyküler

Yusuf Özkan
Özburun

Hayat

Yusuf Özkan ÖZBURUN

1972 yılında Nevşehir'de doğdu. İlkokulu Nevşehir'de, ortaokul ve liseyi Ankara'da tamamlayan Özburun, 1989 yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nden 1993 yılında mezun oldu. Aynı fakültenin Felsefe Tarihi Bölümü'nde yüksek lisans eğitimine devam etti.

Yaşamak, hatırlamaktır ona göre ve insan, unutuşun tarihinden ibarettir. Tam da bu nedenle insan hatırlanmaya değmez bir şeyken hatırlanır olduğunu anlamalıdır... Özburun, insandan yanadır tamamen, insana rağmen... Hayatı ıskalamadan ustalıkla yaşayan bir "yaşama ustası" olmaktan başkaca amacı bulunmamaktadır. Kendisine kalsa sadece susmayı (düşünmeyi) tercih ederdi ama o yazmaya ve konuşmaya yazgılı görünmektedir.

İlk yazı ve şiirlerini lise yıllarında yayımlamaya başlayan Özburun, Dergah, Kırklar, Yansıma, Kelime, Sağduyu ve Yeni Şafak gibi pek çok dergi ve gazetede yazılarını yayımladı ve hâlen aktif bir şekilde yazı serüvenini sürdürüyor.

Felsefe öğretmenliği, editörlük, genel yayın yönetmenliği, sunuculuk, psikolojik danışmanlık, yöneticilik gibi birçok iş yapmış olan Özburun, evli ve üç çocuk babasıdır.

Yayımlanmış eserleri:

Toprak Kabın Türküsü / Şiir

Münzevi Sözler / Şiir

Kıvılcımlar Kitabı / Şiir

Son Ağaç / Şiir

Hatırla Beni Hayat / Deneme

Yaşama Sevinci Öyküler / Derleme

İnsan Sıcağı Öyküler / Derleme

Hayata Dokunan Öyküler / Derleme

İçindekiler

Öndeyiş ya da Bilgelik Taşta Uyur 7
Yoldan Güzel Geçmek 9
Kurbağa 11
Hayatın Acıları 13
Bencilliğin Hikâyesi 15
Üç İhtiyar 18
Sevgiyi Bilgisayarınıza Yükleyin 21
Umut Biterse 24
Bir Aptalın Hikâyesi 26
Gürültü 30
Teminat 32
Değişmeyen Sistem 34
Marangoz 36
Azim 37
Altın Top 39
Rüzgâr ve Güneş 41
Yaşamak Güzel Şey 42
Yaşam Nedir? 45
Bir Kutu Dolusu Yaşam 49
Dünyayı Düzeltmek İçin 51
Motivasyoncu Jerry 53
Duvarın Dışındakiler 56
Adayı Sevmek 59
Badem Ağacı Gibi Yaşamak 61
Ne Görüyorsunuz? 63
On Yedi Yaşında Ölüm 65
Misket Teorisi 68
Küçük Bir Oğlan Varmış 71
Garcia'ya Mektup 76
Üç Dakika Öncesi 81
Yaşanmış Sıra Dışı Öykü 83
Dört Dakika Bile Olsa Okuyabilmek 87
Baltayı Bilemek 91
Bir Kelebeğin Dersi 93
Zor Kapıdan Geçmek 95

Yapamam 96
Bir İyiliğin Sevinci 100
Soğuk Süt 102
Hayırlı Evlat 104
Çalma Hastası 107
Tapınak Yontucusu 110
İnsanın İçi Kokarsa 111
Layık Olmak 113
Keşif 115
Kayıp Kese 117
Direk 119
Akıl Okulu 122
Yaratıcının Olmadığı Yer 127
Kazların Verdiği Ders 129
Filler Nasıl Ehlileştirilir? 131
Minnettarlık 132
Bin Aynalı Dağ 138
Yollar ve Ayaklar 141
Köşk 143
Şeker Yeme 145
Bir Saatlik Dost 148
Çocuk ve Elbise 151
Sevdiğini Taşa Yaz 154
Dolunay 155
Gerçek Sevgi 159
Kırmızı Araba 161
Kurabiye Hırsızı 164
Öğretmen 166
Ölümsüz Kırmızı Güller 170
Altın Renkli Kutu 173
Küçük İstavritin Öyküsü 175
Mermer Yontucusu 177
Profesyonel 179
Ayna 181
Aşk ve Zaman 186
Sevgi ve Taksi Sürücüsü 188

ÖNDEYİŞ

YA DA BİLGELİK TAŞTA UYUR

"Öyküler neye öykünür? Neyi işaretler, neye dairdir öyküler?" diye sorsam, bunun muhtemel cevabı şöyle olurdu herhâlde: Öykü hayatı, hayatın ta kendisini öykünür. Hayattandır ama hayat değildir. İnsan olmanın en derin sularından süzülüp gelir, gelirken geçtiği yerlerin kokusunu, tuzunu, tozunu beraberinde getirir ama yine de kaynaktaki hâliyle aynı değildir.

Dolayısıyla öykü okumak, hayatı ve insanı doğala özdeş hâliyle, evirip çevirmeden, en yalın şekliyle okumaktır çoğu kere. Sanata, edebiyata, düşünceye yaslanan öykü ile (hikâye demiyorum çünkü hikâye, mesel, kıssa, öykü, masal, menkıbe, nükte gibi kavramlar arasında bariz farklar olduğu kanaatindeyim) mesajını bağrında saklayan, hayata izdüşümü daha birebir olan kısa öyküleri birbirinden ayırmak gerek. Sadi'nin, Beydeba'nın, Mevlana'nın mesel-hikâyeleriyle Anton Çehov'un, Gogol'un, Edgar Allen Poe'nin, Tolstoy ya da Dostoyevski'nin öykülerini bir tutamazsınız. Ya da 90 sonrasında hem dünyada (Tavuk Suyuna Çorba örneğinde olduğu gibi), hem de kendi memleketimizde muhtelif dostların katkılarıyla oluşan kısa "öykücük" kültürü birbirinden ayırt edilmelidir.

Öykü derleyip hazırlamanın, düşünme ve yazarlık kariyerine ciddi bir katkı sağlamayacağı apaçık ortada. Hatta zorlu ve temelli çalışmalara girişmek istemeyen tembel kafalar için bir kaçamak, bir kolaycılık olduğu bile söylenebilir. Bu öyküleri hazırlarken bu anlamda bir beklentim olmadığını açık yüreklilikle belirtmeliyim. Sadece yoğrulacak hamura malzeme temin etmek, sembolik düşünmeye alışmak, zor meseleleri akla yakın eylemek, çapraşık konuları yalın bir şekilde anlayıp anlatabilmek açısından fazlasıyla imkân sunduğunu söyleyebilirim öykülerin.

Belki binlerce öykü, hikâye, mesel, masal okudum bu çalışmayı hazırlarken. Bunun en başta benim düşünce ve hayal hamuruma muazzam katkıları olduğunu bizzat gördüm. Yüzyıllar boyunca halk irfanının bu öykü, mesel ve hikâyeler yoluyla taşındığını, hikâyelerle, öykülerle düşünmenin insanda ayrı bir bilgelik inşa ettiğini bir daha kavramak olağanüstüydü doğrusu. İyice anladım ki insanlara (ve sık sık kendine) saatlerce teorik ve teknik terimlerle konuşmak yerine bir öykü anlatmak, bir temsil getirmek, bir nükte yapmak yeterli olabilmektedir. O vakit düşündüm ki bilgelik, erdem, anlam, anlaşmak her zaman yüce dağların başında bir mor ışık halesi şeklinde belirmez: Çoğu kere o yüce dağın eteklerindeki küçük, mütevazı bir çakıl taşının bağrında uyuklamaktadır.

Öykü okuyabilene, mesel söyleyebilene, "Yaşama Sevincini" duyabilene, "İnsan Sıcağı"nı hissedebilene ne mutlu...

Yusuf Özkan ÖZBURUN

Yoldan Güzel Geçmek

Bir kral, halkı için geniş bir yol yaptırmaya karar verdi. Ancak yapımı tamamlanan yolu halka açmadan önce, hatırlarda kalmasını arzu ettiği bir yarışma düzenlemeyi istiyordu. Dileyen kişinin bu yarışmaya katılabileceğini ilan etti kral, yoldan en güzel geçecek kişiyi belirleyeceğini söyledi.

Yarışma günü, insanlar akın ettiler. Bazıları en güzel arabalarını, bazıları en güzel elbiselerini getirmişti. Kadınlardan kimileri saçlarını en güzel biçimde yaptırmıştı, kimi de yanlarında en güzel yiyecekleri getirmişti. Gençlerden bazıları spor kıyafetler içinde yol boyunca koşmaya hazırlanıyordu.

Nihayet, tüm gün insanlar yoldan geçtiler, fakat yolu kat edip tekrar kralın yanına döndüklerine hepsi de aynı şikâyette bulundular; yolun bir yerinde büyükçe bir taş ve moloz yığını vardı ve bu moloz yığını yolculuğu zorlaştırıyordu.

Günün sonunda son bir yolcu da bitiş çizgisine yorgun argın ulaştı. Üstü başı toz toprak içindeydi, ama krala büyük bir saygıyla yönelerek, içi altınla dolu bir torba uzattı ve:

"Yolculuğum sırasında, yolu tıkayan, insanların yolculuk etmesini zorlaştıran bir taş ve moloz yığını gördüm. İnsanlar rahat etsinler diye bu taş ve moloz yığınını kaldırmak için durdum. Yolu temizlerken, taşların altında bu altın dolu torbayı buldum. Halktan bir kimsenin bu kadar altını olamayacağına göre, bu altınlar size ait olmalı."

Kral gülümseyerek cevap verdi: "O altınlar sana ait."

"Hayır, benim değil efendim. Benim hiçbir zaman o kadar çok param olmadı."

"Evet" dedi kral. "Bu altınları sen kazandın, zira yarışmanın galibi sensin. Yoldan en güzel geçen kişi sensin. Çünkü yoldan en güzel geçen kişi, ardından gelenler için yoldaki engelleri kaldıran kişidir."

Kurbağa

Günlerden bir gün kurbağalar bir yarış düzenlemişler. Hedef, çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmakmış. Bir sürü kurbağa da arkadaşlarını seyretmek için toplanmış. Ve yarış başlamış. Gerçekte seyirciler arasından hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyormuş. Sadece şu sesler duyulabiliyormuş; "Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!"

Yarışmaya başlayan kurbağalar kulenin tepesine ulaşamayınca teker teker yarışı bırakmaya başlamışlar. İçlerinden sadece bir tanesi inatla ve yılmadan kuleye tırmanmaya çalışıyormuş. Seyirciler bağırmaya devam ediyormuş; "Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!.."

Sonunda, bir tanesi hariç, diğer kurbağaların hepsinin ümitleri kırılmış ve bırakmışlar. Ama kalan son

kurbağa büyük bir gayret ile mücadele ederek kulenin tepesine çıkmayı başarmış. Diğerleri hayret içinde bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve bu işi nasıl başardığını sormuş.

O anda farkına varmışlar ki kuleye çıkan kurbağa sağırmış!

Hayatın Acıları

Hintli yaşlı bir usta, çırağının sürekli her şeyden şikâyet etmesinden bıkmıştır.

Bir gün çırağını tuz almaya gönderir. Hayatındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde, yaşlı usta ona, bir avuç tuzu, bir bardak suya atıp içmesini söyler.

Çırak, yaşlı adamın söylediğini yapar ama içer içmez ağzındakileri tükürmeye başlar.

"Tadı nasıl?" diye soran yaşlı adama yüzünü buruşturarak, "Çok tuzlu!" diye cevap verir.

Usta çırağını kolundan tutar ve dışarı çıkarır.

Sessizce az ilerdeki gölün kıyısına götürür ve çırağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden su içmesini söyler.

Söyleneni yapan çırak, ağzının kenarlarından akan suyu koluyla silerken, usta aynı soruyu sorar:

"Tadı nasıl?"

"Ferahlatıcı" diye cevap verir genç çırak.

"Tuzun tadını aldın mı?" diye sorar yaşlı adam. "Hayır" diye cevaplar çırağı.

Bunun üzerine yaşlı adam, suyun yanına diz çökmüş olan çırağının yanına oturur ve şöyle der:

"Yaşamdaki acılar tuz gibidir, ne azdır ne de çok. Acının miktarı hep aynıdır. Ancak bu acının şiddeti, neyin içine konulduğuna bağlıdır. Acın olduğunda yapman gereken tek şey, acı veren şeyle ilgili hislerini genişletmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya çalış."

Bencilliğin Hikâyesi

Bencil, dünyaya bir "yalnız" olarak gelmişti. Çok büyük sıkıntıları vardı yaşama gözlerini açarken; aç, güçsüz ve çaresizdi. Lakin bunu anlatacak çok güçlü bir silahı vardı elinde; gözyaşları... Sadece ama sadece kendini düşünmeliydi dünyada; çünkü sadece o vardı hayatta ve hep tek başına idi.

Derken, önce Şefkat daha sonra da Sevgi ile tanıştı Bencil. Onu hemen kollarına almışlar, giydirip ısıtmışlar, karnını doyurmuşlar, şarkılar söyleyip uyutmuşlardı. Onun bütün kaprislerine içten bir sıcaklıkla göğüs geriyordu Şefkat ve Sevgi. Bir de kalplerindeki en güzel duygularla sarıp sarmalıyorlardı onu. Bencil büyürken oldukça şımarıktı. Onu dizginleyip uslandırmak pek güçtü.

Bu yüzden bir süre sonra zorunlu olarak Eğitim devreye girdi. Bencil, oldukça asi idi, bir süre dirense

de Eğitim'in tatlı dili ve nezaketi onu gitgide ona doğru çekti. Ama yine de Bencil ara sıra ortadan kaybolup Oyun denen eğlenceye kendini atıyordu. Artık ona benzeyen diğer Bencillerle de tanışıp arkadaşlık etmeye başlamıştı. Küçük Bencil, diğer bencillerle zaman geçirdikçe birlikte Neşe'yi ve Paylaşma'yı tanımaları fazla zaman almadı böylece. Aradan yıllar geçtikçe Eğitim'le daha sıkı fıkı oldular. Bencil; Sevgi, Şefkat, Eğitim ve Paylaşma'nın arasında büyümeye devam ediyordu. Onlarsa aralarında hep Mutluluk denen birinden bahsediyorlardı. Bencil, dayanamayıp bir gün sordu Eğitim'e; "Sahi nedir bu Mutluluk, nerededir?"

"Mutluluk senin içinde." dedi Eğitim, "Yeter ki onu hisset. Öyle bir hisset ki çevrendekilere de yayılsın. Fakat unutma ki onu korumak senin elinde. Mutluluk biraz da çaba ve özveri ister. Ama inan sevgili Bencil, bu hepsine değer."

Bencil işte o anda mutluluğu içinde hissetti. Sımsıcaktı ve hiç de sandığı kadar uzakta değildi. Mutluluk kendi içinde ve yanı başında idi.

Bencil başından beri hep tek başına olduğunu sanıyordu, fakat aslında hiç de yalnız değildi. Özellikle Sevgi ve Şefkat onu hiçbir zaman yalnız bırakmamış, her zaman destek olmuşlardı. Gözleri yaşardı Bencil'in. Nasıl olmuştu da bunları şimdiye kadar düşünememişti. Şimdi, Sevgi ve Şefkat'i içinin ta derinliklerinde hissediyordu. Öyle tarifsiz bir duyguydu ki bu...

Daha sonra diğer Bencilleri ve paylaştıklarını düşündü. Neşelenmişti. İşte o an Eğitim'le göz göze geldiler.

Eğitim ona gülümseyerek, "Artık senin benimle bu son günün." dedi. Bencil, ağlamaklı oldu birden, ne kadar da alışmıştı ona.

Eğitim, sözlerine devam etti, "Sevgili Bencil, her şey için teşekkür ederim. Eğitimini başarıyla tamamladın. Sen tanıdığım en başarılı öğrencimdin. Keşke herkes senin gibi olsa. Bundan sonra seni Hayat'ın kollarına atıyorum, bundan böyle sana "İNSAN" diyeceğiz."

İnsan, hiçbir zaman Eğitim'i ve onun kendisine verdiklerini unutmadı. Hayat'a koştu ve ona kucak açtı. Aldıklarını tek tek Hayat'a verme zamanı gelmişti, şimdi paylaşma zamanıydı. Sevgi ve Şefkat ise Mutluluk ile birlikte diğer insanlara gülümsüyordu.

Üç İhtiyar

Bir kadın, kapıdan dışarı çıktığında, bembeyaz sakallı üç ihtiyarın kendi evinin önünde oturduklarını görür.

"Ben sizi hiç tanımıyorum, ama aç ve susuz olmalısınız... Lütfen içeriye gelin de sizlere bir şeyler ikram edeyim..." diyerek evine buyur eder.

"Evin erkeği içeride mi?" diye sorar ihtiyar adamlar.

"Hayır," der kadın. "Şu an evin dışında."

"Evin erkeği olmadığı sürece bizim eve girmemiz mümkün değil." diye cevap verirler.

Akşam olup da kocası eve döndüğünde kadın olanları anlatır.

"Peki, onlara söyleyebilir misin?" der adam. "Ben evdeyim artık eve gelebilirler..."

Kadın, dışarı çıkıp bu kişileri içeri davet eder.

Bu defa da; "Hepimiz aynı anda içeri girmeyiz." der yaşlı adamlar.

Kadın öğrenmek ister ve sorar "Niye giremezsiniz?"

İhtiyarlardan biri, arkadaşını göstererek açıklamaya koyulur: "Onun adı Zengin, diğerinin adı Başarı, benim adım ise Sevgi … Şimdi içeri gir ve kocanla konuş. Hangimizi evinizde istersiniz?"

Kadın içeri girip söylenenleri kocasına anlatır. Adam duyduklarıyla neşelenerek:

"Ne güzel, madem öyle Zengin'i içeri çağıralım ve evimizi zenginlikle doldursun..."

Karısı itiraz eder, "Canım, niçin Başarı'yı çağırmıyoruz?"

Bu sırada, evin diğer köşesinde bulunan gelinleri konuşulanları duyar. Koşarak gelir ve kendi fikrini söyler:

"Sevgi'yi çağırsak daha iyi olmaz mı? Evimiz sevgiyle dolar!"

"Gelinimizin teklifini dikkate alalım." der adam karısına. "Dışarı çık ve bizim misafirimiz olması için Sevgi'yi davet et."

Kadın dışarı çıkar ve yaşlı adamlara sorar:

"Hanginiz Sevgi'ydi? Lütfen içeri gelin ve misafirimiz olun."

Sevgi ayağa kalkar ve eve doğru yürümeye başlar. Fakat diğer iki yaşlı adam da onu takip ederler... Kadın, şaşırmış bir hâlde Zengin ve Başarı'ya sorar:

"Ben sadece Sevgi'yi davet ettim, siz niye geliyorsunuz?"

Zengin ve Başarı bir ağızdan cevap verirler:

"Eğer Zengin'i ya da Başarı'yı davet etmiş olsaydın diğer ikisi dışarıda kalırdı. Ama sen Sevgi'yi davet ettin... O nereye giderse biz de ardından oraya gideriz. Çünkü nerede Sevgi varsa, orada Başarı ve Zenginlik de vardır!"

CMYK

Hayata Dokunan Öyküler

Yusuf Özkan Özburun

Belki binlerce öykü, hikâye, mesel, masal okudum bu çalışmayı hazırlarken. Bunun en başta benim düşünce ve hayal hamuruma muazzam katkıları olduğunu bizzat gördüm.

Yüzyıllar boyunca halk irfanının bu öykü, mesel ve hikâyeler yoluyla taşındığını, hikâyelerle, öykülerle düşünmenin insanda ayrı bir bilgelik inşa ettiğini bir daha kavramak olağanüstüydü doğrusu.

İyice anladım ki insanlara saatlerce teorik ve teknik terimlerle konuşmak yerine bir öykü anlatmak, bir temsil getirmek, bir nükte yapmak yeterli olabilmektedir.

O vakit düşündüm ki bilgelik, erdem, anlam, anlaşmak her zaman yüce dağların başında bir mor ışık halesi şeklinde belirmez. Çoğu kere o yüce dağın eteklerindeki küçük, mütevazı bir çakıl taşının bağrında uyuklamaktadır.

Öykü okuyabilene, mesel söyleyebilene,

"Hayata Dokunabilene" ne mutlu...

www.hayatyayinlari.com

9 789756 700914

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari

₺10

CMYK